

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΛΜΙΚΕΣ ΓΚΑΛΕΡΙ ΚΟΧΛ 5-17 ΦΕΒΡΟ Μουσική Στέφαν

Όταν πρωτοείδα δουλειά της σέ κάτι *natures mortes*, ήταν σαφείς δύο χαρακτήρες πού εύθύς τήν καθόριζαν. Μία έντονη χρωματική κίνηση και μία αντίληψη του χώρου σάν πεδίου δράσης αυτής τής ενέργειας.

Δέν είναι υποτιμητικό ότι περνά από τ' άχνάρια ενός προβληματισμού άπ' τόν όποιο πέρασε ήδη ή σύγχρονη τέχνη. Αντίθετα, όταν προσέξωμε ότι δέν άκολουθεί έτοιμες μορφές αλλά κάνει τήν θητεία της μόνη, άκολουθώντας στάδια μιάς αύτογνωσίας, άν πραγματικά έπαληθεύεται ότι τό ένα πρόβλημα γίνεται ρίζα γιά τό άλλο σάν βγαίνει άπό μέσα μας, τότε άπ' αυτόν τόν δρόμο άνοίγει τήν προοπτική μιάς εξέλιξης πού μιάς ενδιαφέρει νά παρακολουθήσουμε γιά νά δούμε ώς ποιά σημείο ένας άνθρωπος μέ ξύπνια συνείδηση και θέληση, μπορεί νά τήν φτάση.

ΕΛΕΝΗ ΒΑΚΑΛΟ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ Ν. ΜΟΡΦΕΣ 1972

Πρέπει κανείς νά πη, ότι ή εξέλιξη της έκανε ένα μεγάλο άλμα. Πέρασε από τό χώρο τής σπουδής τής συγκεκριμένης πραγματικότητας στό χώρο του όνειρου, τής άφηρημένης ζωγραφικής.

Ή αγάπη γιά τό αντικείμενο ή ή περιέργεια γιά τά πράγματα πού μιάς περιβάλλουν έκφράζονται μέ τήν παραστατική ζωγραφική. Άλλά, ή άπεικόνιση του αντικειμένου άπαιτεί μία πειθαρχία και ένα σεβασμό των κανόνων του παιχνιδιού, πού δέν είναι άποδεκτές άπ' όλους. Έξαρτάται από τήν ιδιοσυγκρασία του καθενός.

— Ή άφαίρεση είναι ένας τεράστιος, άτελείωτος χώρος, όπου μπορώ νά κινηθώ χωρίς τίποτα νά μέ καθλώνη και νά μέ άκίνητοποιη. Τό αντικείμενο μέ κουράζει μέ τή στατικότητα του και μέ άσφαρρύνει, λέει ή Χριστίνα Ζερβού, επιχειρώντας νά έξηγήση τή γρήγορη, όπωσδήποτε, άπομάκρυνσή της από τήν παράσταση των αντικειμένων.

Στούς πίνακές της ύπάρχει μία κίνηση, πού δικαιολογεί τήν άρνησή της νά ύποταχθί στήν «πειθαρχία» ενός αντικειμένου. Τά χρώματα συνδυάζονται σέ σχήματα έξωπραγματικά, σέ συνθέσεις όνειρικές.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ - ΣΠΗΛΙΑΔΗ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΑ 2-5-1972

Οι «χρωματικές αντίσηξεις» τής Χριστίνας Ζερβού στις «Νέες Μορφές» φανερώνουν τό σοβαρό βλέμμα μιάς νέας ζωγράφου πού μέ τά έργα της μιάς έξιστορεί τις διάφορες φάσεις πού τήν όδηγησαν στην τελευταία της δουλειά πού άντιπροσωπεύεται μέ τρία, τέσσερα έργα. Ο Ζωγραφικός κόσμος τής Χριστίνας Ζερβού είναι οργανωμένος άκόμα και στις πιο έλεύθερες συνθέσεις της μ' έναν τρόπο πού θυμίζει τους πρώτους άνεικονικούς - ίσως πιο πολύ τόν Λάνσκού - πριν ή χειρονομία πάρει τήν άυτονομία της.

ΕΦΗ ΑΝΔΡΕΑΔΗ - ΒΗΜΑ 3-5-1972

Ή συνέχεια τής δουλειάς τής Χριστίνας Ζερβού στις Ν. ΜΟΡΦΕΣ

Ή Χριστίνα Ζερβού εργάζεται έκ έρευνών τής όπτικοκινητικής τέχνης, δρόμους και κατευθύνσεις.... Ίδееι σεις, νέοι όρίζοντες και έποικοδομ έδωσαν τό ύπόβαθρο ενός καινούργι δουλειά της.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ -

Πραγματοποιεί τήν πρώτη της άπα ρεί «Χρωματικές Αντιστήξεις».

Έπρόκειτο γιά μία έκρηκτική ζ άπαδώσει τήν εικόνα του ήλιγου ή

Ή άκρατη έλευθερία πού διαπιστ της μεταβάλλεται σέ μία άνάγκη πεί σης τής μορφής. Τό ένστικτο άφίνοητική διεργασία. Έπηρεασμένη πολιτισμό προσπαθεί ν' άποδώσει πλα κή εικόνα του σύγχρονου κόσμου σφαίρες ή ήμισφαίρια, σέ διαρκή κίν

Θεωρήσαμε άπαραίτητο νά δώσε μέσα στο χρόνο τής δουλειάς της Ζ βρίσκει έτσι τήν έξηγήση και τή δ διαφορετικές φάσεις πού διαπιστών πάντα τά ίδια βασικά χαρακτηριστικά: σία τήν άπόδοση του ζωτικού γιά τή στοιχείου σημαδιακού των καιρών μα νομοτέλεια των όπτικων μεταλλαγ προηγούμενες έρευνές της.

Οι χρωματικές έναλασσόμενες ι διακυμάνσεις πού προδιαθέτουν τό

Ή άπλή γνώση τής ιστορίας διδσάν ύποδομή των κοινωνικοπολιτικώ τή συνοχή του παρελθόντος και τή

Ή Ζερβού προικισμένη μέ τις άμ διαρκείς άνησυχίες πού είναι μέσα ι πολλά μπορεί νά μιάς δώσει στο μέ

ΤΩΝΗΣ ΣΠΙΤΕΡΗΣ

Καταπληκτική χειρωνακτική τελεα χρωματικού φάσματος και στη διαμά λής και διαστολής των χρωματικών τ ή εικόνα άποκτά μία κινητικότητα διαποτίζει και καταυγάζει τό μάπ τε τύπου άξιοποιεί σ' ένα ύψιστο

Z E P B O Y

ΚΑΡΑΞΕΙΣ

ΑΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΡΙΟΥ 1981

ου Βασιλειάδη

αί χρόνια στην κατεύθυνση των
ύλεψε σκληρά, βρήκε μόνη της
πλαστικές και έκφραστικές λύ-
κές κουβέντες ήταν αυτά που
-πιό πλούσιου - ξεκινήματος στη

ΕΠΙΟΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΑ 23-6-1976

κή έκθεση τό 1972 που τιτλοφο-

γραφική που προσπαθούσε ν'
ύ σεισμού.

ουμε στη προηγούμενη δουλειά
ρχίας και συστηματικής οργάνω-
τή θέση του στην έγκεφαλική
από τό σύγχρονο μηχανιστικό
τικά μία κωδικοποιημένη συμβολι-
ωλλήνες, έλικοειδή έλάσματα,
ση μέσα στό χώρο.

με τη σύντομη αυτή διαγραφή
ερβού. Η σημερινή της εργασία
αιολογία της γιατί παρόλες τις
με στη δουλειά της, διατήρησε
ιά εξαιρετική χρωματική ευαισθη-
ζωγράφου στοιχείου της κίνησης,
και την απόλυτη πειθαρχία στην
ν, κατάληξη και αντίδραση στις

αβαθμίσεις δημιουργούν όπτικές
εατή σε μία μουσική ένδραση.

κει πώς ή καλλιτεχνική έκφραση
φαινομένων, άποτελεί στο παρόν
άφειτρη για τό αύριο.

ές που προαναφέραμε και με τις
ή φύση της, είμαστε βέβαιοι πώς
λυν.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ 1977

ητα συνέβαλε στην διακίνηση του
κωση «μαγνητικών πεδίων» συστο-
ων σε ολόδροσες άρμονίες. Έτσι
αί ό μουσικός της χαρακτήρας
θεατή. Η ζωγραφική αυτού του
μείο τά δεδομένα του όπτικού

αύστηρό έπιστημονικό και τεχνολογικό ιδεώδες, και μαζί και μία
φιλοσοφική στάση λιτή κι αύστηρή. Έχθρός; πνίγει τά ελεύθερα
σκιπήματα της φαντασίας; Μερικοί τό φοβούνται, δίκαια ή άδικα, σε
κάποιο βαθμό ίσως κι ό Στέφανος Βασιλειάδης. Η Χριστίνα Ζερβού
όμως, όχι μόνον τολμά νά εισδή στον κόσμο αυτό, μά αισθάνεται κι
άνετα μέσα του, άβιαστα και φιλικά. Οι άφειτρητες για τις εικόνες της
είναι κυρίως τρεις: ή μία, τά ποικίλα πλέγματα και δικτυα, τόσο τά δικτυα
έπικοινωνίας, παροχών, κι άπαγωγών των οικισμών - που είναι και τό
νεώτερο στοιχείο τους δίπλα στα παλιότερα φύση, άνθρωπο, κοινωνία
και κτίσματα, κι αυτό που πρόσφατα ανάπτυχθηκε με τη μεγαλύτερη
ταχύτητα, γεινοντας νά γίνη σαφώς τό σπουδαιότερο άπ' τά πέντε, - όσο
και τά κυκλώματα, ιδίως τά σήμερα πανταχού παρόντα μικροσκοπικά,
όλοκληρωμένα κυκλώματα, τά οργανογράμματα, κι άλλα πλέγματα, που
μάς τά περιγράφει στη θεωρητική τους δομή ή μαθηματική θεωρία των
γραφημάτων ή δεύτερη, τά διαφόρων ειδών ταλαντογραφήματα, είτε
από τό φυσικό, είτε από τόν ένόργανο, είτε από τόν τεχνολογικό κόσμο,
κανονικά ή άκανόνιστα ή τρίτη, ή δυαδική αντίθεση θετικό - άρνητικό. Η
σύνθεση στοιχείων από τις τρεις αυτές προελεύσεις γίνεται φυσικά,
άλλά και με πλήρη συνείδηση των πολλαπλών προβληματισμών, μ'
άπαιτητικό αυτόέλεγχο, άλλά και μ' έκδηλη λυρική διάθεση. Τά στοιχεία
αυτά υποβάλλονται σ' άφαίρεση, όπως ταιριάζει, αναπλάθονται σε
συμμιξη και με θεληματικές χρωματικές προσθήκες, και μετουσιώνονται
σε μία έκφραστική σύνθεση.

ΓΙΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ - ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ 1980

Από τη γραφή των μηχανών ή Χριστίνα Ζερβού έπλέγει μόνο την
εικόνα των διαφόρων φάσεων της λειτουργίας τους. Δεν ενδιαφέρεται
για τη διαδικασία της γραφής. Πάρνει τη λειτουργία σαν δεδομένο και
μετατρέπει την εικόνα σε ζωγραφική.

Έτσι ή δουλειά της δεν ξεκινάει από έννοιολογική έπεξεργασία, άλλά
από την όπτική ευαισθησία και αντίδραση του ζωγράφου, απέναντι στο
άντικειμενό του. Η γραφή των μηχανών δεν είναι παρά μία εικόνα του
σύγχρονου περιβάλλοντος.

Μία σύγχρονη προλαμβάνουσα παράσταση. Η ανάλυση των σχημά-
των των ηλεκτρονικών ύπολογιστών δεν γίνεται με την πρόθεση
έξαγωγής άποτελέσματος.

Η εικόνα λειτουργεί με αυτόρκεια σε τετράγωνους πίνακες όταν οι
σεισμογράφοι ή οι καρδιογράφοι στέλνουν τό δικό τους σήμα.

Υπάρχει βέβαια ή άναγωγή σε γνωσιολογικές έρευνες, στα μαθημα-
τικά, στη σύγχρονη γεωμετρία. Άλλωστε ή άμέσως προηγούμενη έποχή
στη ζωγραφική της Ζερβού ήταν όπτική. Τό στοιχείο της «όπ-άρ» λείπει
αυτή τη στιγμή ενώ αντίθετα λειτουργεί ένα έξπρεσιονιστικό στοιχείο,
έπιβίωση του άφηρημένου έξπρεσιονισμού της πρώτης περιόδου της
ζωγραφικής της.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ ΣΠΗΛΙΑΔΗ - ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ 1980

της επιμέλειας, η επιμονή στην λεπτομέρεια και το ενδιαφέρον της για τη μελέτη των χρωμάτων.

ΕΦΗ ΑΝΔΡΕΑΔΗ - ΒΗΜΑ 30-3-1974

«Είναι πάντως έκπληκτικό να κατηγορεί κανείς την άφηρημένη τέχνη πως δεν είναι «πραγματική» και να τη θεωρήσει ότι γεννιέται από ιδιαίτερες ιδέες». Και οι δύο βοηθούν τον επισκέπτη, όπως έβοήθησαν την ίδια τη ζωγράφο να τοποθετήσει το δικό της προβληματισμό, τη συνέπεια: δηλαδή την πορεία ανάμεσα στην γένεση μιας ιδέας και στη έκφρασή της ανάπτυξη.

Η τελειότητα στην απόδοση επιβεβαιώνει τις ικανότητες της ζωγράφου που έχει φτάσει σύντομα χρονικά στην ανάγκη των προβληματισμών.

ΝΤΙΑΝΑ ΑΝΤΩΝΑΚΑΤΟΥ - ΗΜΕΡΗΣΙΑ 3-4-1974

Τό πρώτο που πρέπει να σημειώσουμε για την Χρ. Ζερβού είναι η γρήγορη και εύστοχη εξέλιξη της δουλειάς της.

Στην κατεύθυνση αυτή η Χριστίνα Ζερβού προχωρεί παραπέρα όταν ελευθερώνει το σχήμα κι από την ίδια την επιφάνεια του πίνακα, άφοβη έτσι κι' αλλιώς ο ρόλος της είχε περιορισθεί σε χώρο τοποθέτησεως. Εφόσον τα σχήματα αποδίδονται σε επίπεδο, με τη χρωματική προοπτική που τα δείχνει τρισδιάστατα, γίνεται αποδεκτό ότι χώρο τοποθέτησεως αποτελεί ή ίδια η αρχιτεκτονική επιφάνεια, όπου πραγματικά τοποθετούνται. Η ιδέα αυτή έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ακόμη και μόνο γιατί μπορεί να αντιμετωπισθεί από διάφορες απόψεις. Είναι πραγματικά ή αρχιτεκτονική επιφάνεια σαν χώρος τοποθέτησεως ουδέτερη επιφάνεια ως προς τα εικαστικά έργα που εντάσσονται σ' αυτήν.

ΕΛΕΝΗ ΒΑΚΑΛΟ - ΝΕΑ 3-4-1974

Η κινητική ζωγραφική της Χριστίνας Ζερβού κάνει αισθητή την παρουσία της σ' ένα έντελως διάφορο κλίμα από αυτό του γνωστού κινήματος της όπτικοκινητικής τέχνης του Βαζαρρέλι και της σχολής του. Αν βοηθεί τό να εξηγήσουμε ώριμες καταβολές που διακρίνονται στην εργασία της, θα λέγαμε ότι θά πρέπει μάλλον να ανατρέξουμε στις αναζητήσεις στον τομέα της γλυπτικής των Λάζλο Μοχόλυ - Νάγκυ, Μάξ Μπίλλ, Ναούμ Γκάμπο, Αντουάν Πέβονερ και της Μπάρμπαρα Χεργουορθ, που όλοι τους προσπάθησαν να άντλήσουν από την φύση σχήματα δυναμικά υποκείμενα σε ροπές και κινητήριες δυνάμεις, αυστηρά καθωρισμένες, που μόνο με την βοήθεια των μαθηματικών μπορούν να ερμηνευθούν.

Η μεταφορά των αναζητήσεων αυτών στον καθαρά ζωγραφικό χώρο αποτελεί ένα ενδιαφέρον πείραμα που θά πρέπει να έχει κάποια συνέχεια.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ - ΕΞΠΡΕΣ 14-4-1974

Στό χώρο της άφηρημένης γεωμετρικής τέχνης, η Χριστίνα Ζερβού έχει πραγματοποιήσει ενδιαφέρουσες έρευνες. Η κίνηση είναι τό κύριο μέλημά της και γι' αυτήν έχει βρή πολλούς ζωγραφικούς τρόπους που αποδίδουν κινητικές φάσεις των σχημάτων στό χώρο.

Ετσι τά πρώτα έργα της, ξεκινώντας από μία αντίληψη καθαρά γεωμετρική έδιναν αποτελέσματα όπτικού δυναμισμού χάρη στην κίνηση των σχημάτων. Κάποια στιγμή τά σχήματα απελευθερώνονται από τά συμβατικά πλαίσια του πίνακα και γίνονται αυτόνομα έργα κομμένα πάνω σε ξύλο. Η απελευθέρωση αυτή των σχημάτων δίνει και την ιδέα για μία πλήρη κίνηση του πίνακα.

Τά τελευταία έργα που η Χριστίνα Ζερβού εκθέτει στον «Κοχλία» της Θεσσαλονίκης πραγματοποιούν ένα επίτευγμα όπτικής τέχνης. Σ' αυτά τά έργα τό φόντο είναι κινούμενο όπως και τό βασικό σχήμα που κινείται με μία δύναμη αντίρροπη. Η επιμέλεια στην επεξεργασία των λεπτομερειών που χαρακτηρίζει και τη σχολή του Βαζαρρέλι, καταλήγει σ' ένα αποτέλεσμα άρμονικής όμορφιάς που δικαιολογεί την άφηρημένη ζωγραφική ακόμα και σήμερα που η παραστατική τέχνη βρήκε την πλήρη της επιβολή.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ ΣΠΗΛΙΑΔΗ - ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 12-12-1974

ση απόλυτης πειθαρχίας και αυστηρότητα στην έπιμέλεια της έπιμονή στην λεπτομέρεια και τό ενδιαφέρον της για τη μελέτη των χρωμάτων.

Η Χριστίνα Ζερβού ξέρεει να μιλάει με άνεση, στον όποιο πλανάται τό μάθημα της μίας παράξενης μουσικής

ΣΤ. ΛΥΔΑΚΗΣ -

Από τις εκθέσεις του προηγούμενου ζωγραφικού της Χριστίνας Ζερβού (1973) πρέπει να ένταχθεί μέσα στις πικρές πρωτοποριακές κλίμακες του τόπου εύθύνη που παρουσιάζει ή τεχνική με αυτό άκριβώς «τό πέραν της πραγματικής καλλιτεχνικής του αυτονομίας: η

Ετυχε να παρακολουθήσουμε και μπορούμε τώρα να διαπιστώσουμε αιμα τον ταλέντου.

Είδαμε πως πέρασε από τό έμπροσθεν στην κίνηση και στό χώρο, πως πραγματικότητα, μελετώντας τά προετοιμαζόμενα και ζωγραφίζοντας συνθέσεις να υπάρξει όχι μόνο μέσα στό ίδιο στό συγχρονό. Πειθαρχεί τις δυναμικές προβληματισμού που αρχίζει από τη γλυπτική και μαθηματική αναδημιουργία της παίρνουν την αντίστοιχη θέση τους με την έποχή μας.

Η Ζερβού με τρόπο θαυμαστό για χειροτεχνική δουλειά, δημιουργεί κόσμο ένοραματικό. Στο έργο της διακρίνεται Αύτη βοήθεια μόνο στό να πάρει έκκίνηση και ή πέραν της όργανωμένων μαθηματικών της ύλης σε πνευματικό νόημα και κίνη ή μετασχηματιστική δύναμη τήν ένυπάρχει ή ίδια ή δική του διαφορά

ΝΤΙΑΝΑ ΑΝΤΩΝΑΚΑΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ο κόσμος της μικροηλεκτρονικής των μικροσκοπικών ολοκληρωμένων προϊόντων του σύγχρονου τεχνολογικού μελλοντικού, βασισμένα είτε σ' έπιστημονική φαντασία που ερεθίζει στον αντίληπτο κόσμο του τεχνίτη επηρεάζουν έντονα. Στις εικόνες αυτές, ή άκρίβεια και άνακρίβεια, ή παίρνει μία βασική σημασία. Ο καλός αυτός χαρακτηρίζει την έποχή μας: άπαιτητική, συγνή, περιοριστική της βασικό γνώρισμα. Η έπιστήμη την χρεωμαθηματικά, αλλά και σε φυσικές έφαρμύγματα έπιβεβαιώνει τά θεωρητικά πειραματικά έπιτεύγματα, με άκρίβεια 1/10⁹, έκπλη άμφιβολίας της πιθανολογίας. Η κατασκευές του διαστήματος, σταύρα μεγάλα τηλεσκόπια, ακόμα και στις ημερομηνίες άνοχές προχωρούν σε συνεχώς άκρίβεια αυτή, είναι άναμφισβήτητα ένταχθεί. Φίλος και βοηθός που έπιβ

Ένα για μια αφηρημένη εικόρα
ς. Θα μπορούσε μάλιστα νά
οῦ τήν καθαρότερη μορφή τοῦ
εγόμενη ἀκουστική ζωγραφική
ικοί τόνοι εἶναι σάν μιά ἠχητική
ια (τῆ μαθηματική ἀλληλουχία)
αμικῆς ἐλέξης τῶν χρωματικῶν
οῦ χρώματος πού σιγά - σιγά
μένο ἀπό ὄλο καί περισσότερο

λλη τὸ χρῶμα σ' ἓνα ὀπτικό
αμιρίζοντας ἀπό ἀρμονίες καί

ΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ 20-1-1977

15θήμερου, ἡ παρουσίαση τῆς
ἰθουσα Τέχνης τῶν Ἀθηνῶν,
αρές πραγματοποίησε τοῦ
Πρώτα γιὰ τῆ συνειδησιακῆ
] τοῦ ἔργου τῆς, κι ἐπειτα γι'
ητας» στοιχείο πού καθορίζει
φουσία τοῦ ὁράματος.

ρβου, ἀπό τήν ἀρχή, καί νά
τήν ἀποκαλυπτική δυνατότητα

σπικό κι ἐξπρεσιονιστικό τοπίο,
πάθησε νά ξεπεράσει τήν
ορειάκι κινήματα τοῦ αἰῶνα,
1. Εἶναι φανερό πῶς ἡ Ζερβου
αφικό δικό τῆς χῶρο, ἀλλά καί
τῆς μέ τήν ἀσκήση ἐνός
τροποποίηση, ἀπό τήν ἐγκεφαλι-
τερικῆς μορφῆς, καθῶς αὐτά
τῆ νομοτέλεια τῆς τεχνολογι-

εχνική τελειότητα μιᾶς τέλεια
παιχνίδι καί συγχρόνως ἓνα
αματάει κανεῖς στήν τεχνική,
ἰέστερη μορφή ἢ ἀραματική
λληψης, μαγεία τῶν μετασχη-
τό ἔργο τῆς ἐνυπάρχει ἀκόμη
ἰλης στό διάστημα, ὅπως καί
]ση.

ΙΟΛΙΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 5-2-1977

ι ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν,
ωμάτων καί πάμπολλα ἀκόμη
πολιτισμοῦ (ἀκόμη καί τοῦ
ονικές προβλέψεις εἴτε σ'
αἰκή δεκτικότητα), εἰσχωροῦν
ι, θεληματικά ἢ ἄθελα, τόν
κύμανση ἀνάμεσα σέ τάξη κι
οκρατία καί ἀπροσδιοριστία,
νης προβληματίζεται, τί ἀπ'
αἰκοί βλέπουν τήν ἀκρίβεια,
ευθερίας, ἀμείλικτη, σάν τό
ται, ὄχι μόνον σ' ἀφηρημένα
ες: ἡ κβαντική ἠλεκτροδυνα-
ἐξαγόμενα μέ πειραματικές
ἦ, θριαμβεύοντας πάνω στίς
ολογία τήν ἐφαρμόζει στίς
εγάλους ἐπιταχυντές ἢ στά
κυσες βιομηχανικές χρήσεις,
τιό μικροσκοπικά ἐπίπεδα. Ἡ
ιό τὰ στοιχεία τῆς σύγχρονης
τήν πορεία μας πρὸς ἓνα

Εἰς ἀπόδοσ ἡλιασίων Σὺμ Σοιζουνοσ ρεμ ὑπελαψιμ ἡ
Ἡ τεχνολογία καί οἱ ἐκδηλώσεις τῆς δέν εἶναι πιά ὑπόθεση τῶν
φουτουριστῶν τοῦ πρώτου τετάρτου τοῦ αἰῶνα μας, ἀλλά συνυπάρχουν
μέ τὸ παρὸν καί φυσικά μέ τὸ μέλλον. Ἡ παρουσία τῆς γίνεται αἰσθητῆ
καθημερινά μέ τρόπο πού πολλές φορές τρομάζει τόν ἀνθρώπο. Ἡ
ἀρνηση τῆς ὑπαρξῆς τῆς δέν ὠφελεῖ σέ τίποτα. Φαίνεται πῶς κάπως
ἔτσι λειτουργοῦσε ἡ καλλιτεχνική ἐπιλογή τῆς Ζερβου, ὅταν ἀποφάσιζε
νά δῶσει μέ τήν δουλειά τῆς τήν μηχανή, ἔτσι ὅπως ἀκριβῶς εἶναι.

Τὰ σχήματα τῆς Ζερβου εἶναι συγκεκριμένα καί ἡ ἠχώ τους βρίσκεται
διάχυτη σ' ὀλόκληρο τόν σύγχρονο κόσμο. Εἶναι ἡ ἠχώ τῶν ἐκρήξεων,
τοῦ μήκους κύματος, τῆς ἠλεκτρόλυσης. Εἶναι ἡ ἠχώ τῶν σεισμογράφων
καί τῶν καρδιογράφων, ἀπόλυτα συνδεδεμένη μέ τῆ ζωῆ καί τόν ἀνθρώ-
πο. Κι ὁ ἀνθρώπος, ὅσο κι ἂν φαίνεται ὅτι ἀπουσιάζει, ὡστόσο εἶναι
παρῶν ἀφοῦ ὅλα τὰ μηχανήματα τόν ἀφοροῦν ἄμεσα. Εἶναι αὐτός ὁ ἴδιος
καί ἡ παρουσία του πού ἀντιπροσωπεύεται μέ μία παλμική χάραξη πού
κινεῖται διαρκῶς ἢ πού σχηματίζει μιά ἀδιάκοπη εὐθεία.

Ἡ κίνησι, βρίσκεται μέσα στήν ἴδια τῆ δομῆ τοῦ ἔργου κι ἔχει μιά
πλήρη συνείδηση τῆς μαθηματικῆς βάσης τῆς αἰσθητικῆς μορφῆς. Τά
πάντα κινοῦνται, οἱ δονήσεις προχωροῦν συνεχῶς καί ἡ καλλιτέχνης
προσπαθεῖ ν' ἀναπαραστήσει αὐτῆ τῆ δυναμική τῶν δονήσεων. Ἡ
ἀναπαράσταση τῆς μηχανῆς καί τῆς λειτουργίας τῆς περνά ὑποχρεωτικά
ἀπό τῆ γεωμετρία, χωρίς νά ὑποκύπτει στή «διακοσμητικότητα» τοῦ
γεωμετρικοῦ σχήματος.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΚΑΙΡΑ 10-1-1980

Στῆ «Σύγχρονη Χαρακτική» ἡ Χριστίνα Ζερβου μᾶς ἔφερε σ' ἐπαφή
μέ τήν καινούργια δουλειά τῆς, παρουσιάζοντας ἓνα ἀίμογο κατασκευα-
στικά σύνολο ἔργων τῆς.

Ἡ Χριστίνα Ζερβου δημιουργεῖ ὀπτικά γεγονόνα ἀκολουθώντας ἓνα
σύστημα πλαστικῆς ἀνάπτυξης πού προκαλεῖ καί διευκολύνει ὅλους
τούς πιθανοῦς συνδυασμοῦς.

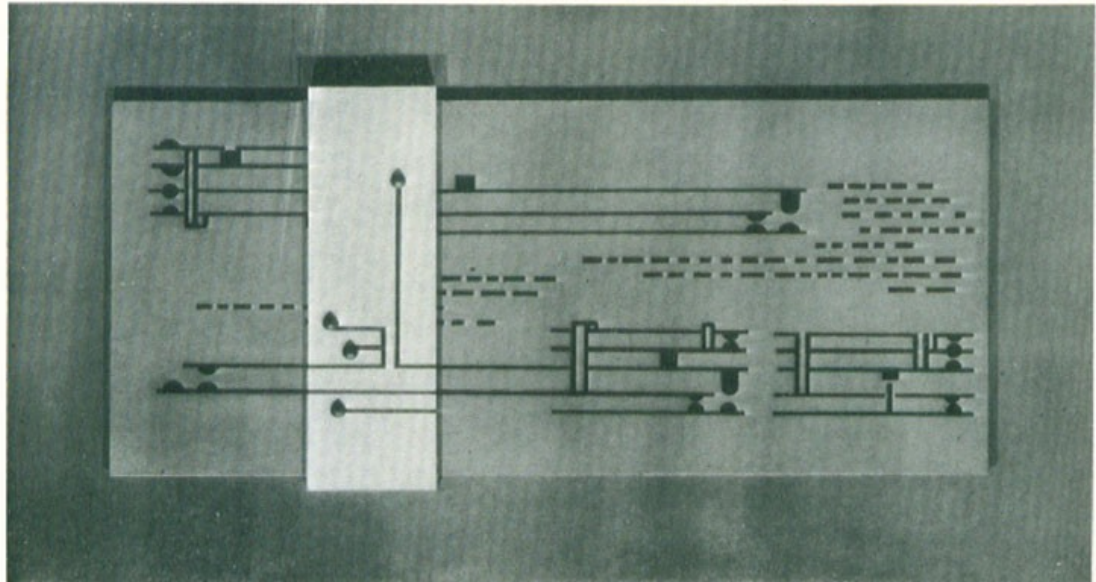
Ἐτσι γεννιέται σταδιακά μιά νέα γλώσσα, τὸ λεξιλόγιο τῆς ὁποίας
εἶναι τόσο ἀτελείωτο, τυχαῖο καί ἀπροσδόκητο, ὅσες καί οἱ «παλμικές
χαράξεις» πού καταγράφουν τίς δονήσεις τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ὅσες
καί οἱ γραφές τῶν μηχανῶν πού συνθέτουν τῆ σύγχρονη τεχνολογική
μας πραγματικότητα. Στοιχεῖα πού ἡ Χριστίνα Ζερβου χρησιμοποεῖ
ἀποσπασματικά - δίνοντας δηλαδῆ μιά σημασία ἢ ὁποία δέν πηγάζει ἀπό
τὸ σύστημα χρησιμότητας - ὑλοποιώντας τῆ μηχανιστικῆ πραγματικότητα
σέ πραγματικότητα ποιητικῆ καί ἀναζητιῶντας μέσα σ' αὐτῆν ὄχι μόνον
τῆ δικῆ τῆς ταυτότητα ἀλλά καί τήν ταυτότητα τῆς τεχνολογικῆς μας
κουλτοῦρας. Ἡ ὀργάνωση τῶν πλαστικῶν στοιχείων, πού πραγματο-
ποιεῖται σέ τρία ἐπίπεδα (συγκινησιακό, νοηματικό, κατασκευαστικό)
δικαιῶνεται περισσότερο στά κατασκευαστικά ἔργα τῆς πού ἀποδίδουν
μέ μεγαλύτερη ἀκρίβεια τήν ἐξέλιξη τῆς δουλειᾶς τῆς (χρῶμα,
διαδικασία ἐπιλογῆς, ὑλικό) ἐνῶ ἀντίθετα στίς μικρές γραμμικές
συνθέσεις τῆς ἡ δράση τῶν στοιχείων εἶναι περισσότερο σχηματικῆ
πραδίδοντας τόν δυναμικό χαρακτήρα τῆς δουλειᾶς τῆς.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΤΖΑΜΑΝΗ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΚΑΙΡΑ Ἰανουάριος 1980

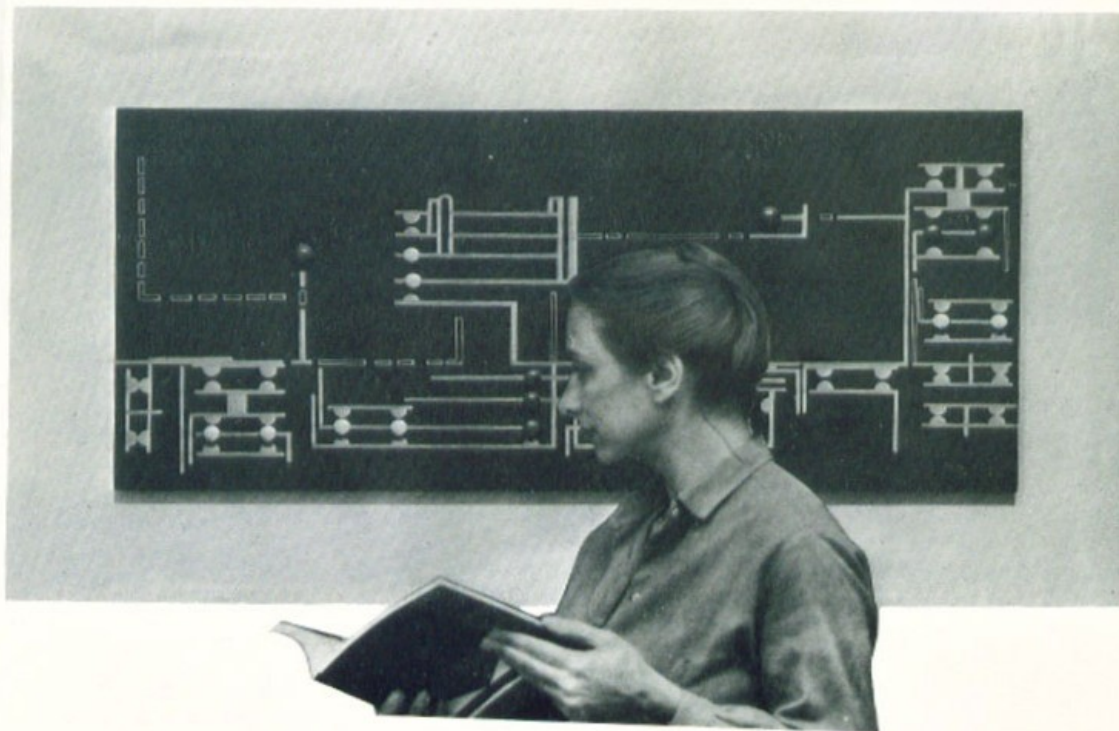
Ἡ Ζερβου ἐξακολουθεῖ νά ἀποδεικνύει ὅτι κατέχει τὰ μυστικά ἐνός
πολύ καλοῦ μετιέ. Στά ἑννέα, μεγάλων διαστάσεων ἔργα ἐπισημαίνουμε
μια παλμικότητα καί μιά κινητικότητα στή σύνθεση.

Ἐδῶ ἡ Ζερβου δημιουργεῖ μέ ἓναν ἐντονα προσωπικό τρόπο. Τὸ
τελευταῖο αὐτὸ γνῶρισμα διακρίνει καί τὰ μικρότερα σέ διαστάσεις ἔργα,
μέ τῆ διαφορά ὅτι αὐτά χαρακτηρίζονται ἀπό μιά πιό ἐντονη ζωγραφικῶ-
τητα καί ἀπό μιά σέ πρώτη ὄψη στατικότητα. Ὅμως, ἡ στατικότητα αὐτῆ
ὑποχωρεῖ καθῶς ἡ καλλιτέχνης με τίς ικανότητες πού διαθέτει στή
σύνθεση καί τήν εὐαισθησία τῆς κατορθώνει νά προσδίδει καί ἐδῶ τήν
ἰδέα τῆς κίνησης μέσ' ἀπό τῆ διάταξη τῶν καμπύλων καί τήν συχνότητα
τῶν ἐπάλληλων γραμμῶν. Τὰ πλέγματα, τὰ δίκτυα, τὰ κυκλώματα ἔχουν
μετουσιωθεῖ, ἐδῶ μέ σύμβολα πού ὑποβάλλουν τὸ ὀπτικό μας πεδίο μέ
μια μεγάλη ποικιλία σέ εὐρηματικές λύσεις πού ἀφοροῦν τῆ σύνθεση
καθῶς καί μέ τήν ἐπιμέλεια καί τίς ἐξαντλητικῆς προσπάθειες πού
ἀποκαλύπτουν ἀπό μέρους τῆς Ζερβου. Ἐχοῦμε, ἐδῶ, μιάν ἀκόμη
ἀπόδειξη ὅτι ἡ ζωγράφος κατορθώνει καί ἀνανεώνει δημιουργικά τήν
ἐμπνευσῆ τῆς καθῶς καί τόν τρόπο ἐκφρασῆς τῆς.

ΝΤΟΡΑ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΡΟΓΚΑΝ - ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 20-1-1980

- 1970 - Συμμετοχή στην έκθεση της Γκαλερί Packard, AKRON, OHIO, U.S.A.
- 1971 - 11η Πανελλήνιος (Ζάππειο), Όμαδική, Γκαλερί ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ.
- 1972 - Όμαδική, Γκαλερί ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ Άθήνα. Όμαδική, Γκαλερί ΑΡΓΩ Λευκωσία ΚΥΠΡΟΣ. Συμμετοχή στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Λυών.
- 1973 - Όμαδική, Γκαλερί ΩΡΑ Άθήνα. 12η Πανελλήνιος (Ζάππειο). Όμαδική, Γκαλερί ΑΡΓΩ Λευκωσία ΚΥΠΡΟΣ. Όμαδική, Γκαλερί ALWIN, ΛΟΝΔΙΝΟ.
- 1974 - Όμαδική, Γκαλερί ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ Άθήνα. Όμαδική, Γκαλερί ΚΟΧΛΙΑΣ Θεσ/νίκη. Όμαδική, Γκαλερί ΑΡΓΩ Άθήνα. Όμαδική, Γκαλερί ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ Άθήνα. Όμαδική, Γκαλερί ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ. Όμαδικές Έκθέσεις σέ εργοστάσια.

- 1975 - 'Ομαδικές Έκθέσεις σε εργοστάσια. 13η Πανελλήνιος (Ζάππειο). 'Ομαδική. Γκαλερί Σύγχρονη Χαρακτική 'Αθήνα.
- 1976 - 'Υποτροφία Κρατική D.A.A.D. Βερολίνο. 'Ομαδική, Γκαλερί Σύγχρονη Χαρακτική 'Αθήνα.
- 1977 - 'Ατομική, Γκαλερί Αίθουσα Τέχνης 'Αθηνών. Συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Μπάρνι ΙΤΑΛΙΑ. 'Ομαδική, Γκαλερί Σύγχρονη Χαρακτική 'Αθήνα. Συμμετοχή στην έκθεση 'Εθνικού Μουσείου Βαρσοβίας.
- 1978 - Συμμετοχή στην Έκθεση 'Εθνικού Μουσείου Βουδαπέστης. 'Ομαδική, Γκαλερί Σύγχρονη Χαρακτική 'Αθήνα.
- 1979 - Συμμετοχή στην 13 Biennale Χαρακτικής Λουμπλιάνα, Γιουγκοσλαβία.
- 1980 - Συμμετοχή στην 5η Biennale Χαρακτικής Fredrikstad Νορβηγία.